

Norges vassdrags- og energidirektorat
v/ Georg Nicholas Nelson
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Dato: 26.02.2014

Saksnr.
14/55 -8

Arkivkode
S11

Avd/Sek/Saksb
RÅD/SEN/PEPE

Deres ref.

VAMMA KRAFTVERK - NVE 201306386-2 KONSESJONSPLIKTVURDERING - HØRINGSUTTALELSE

1 Innledning

1.1 Hafslund søknad 8. oktober og NVEs høringsbrev 17. desember 2013

Hafslund Produksjon AS har i brev 8. oktober 2013 bedt om konsesjonspliktvrdering for tiltak ved Vamma kraftverk (heretter «Søknaden»). NVE sendte den 17. desember 2013 ut høringsbrev (heretter «Høringsbrevet») om tiltaket må ha konsesjon.

Høringsfristen er satt til 15. februar 2014. Skiptvet kommunen har senere fått høringsfristen forlenget til 26. februar 2014, slik at kommunestyret skulle få behandlet uttalelsen i møte 25.02.2014.

1.2 Problemstillingen – om utbyggingen krever konsesjon

NVE uttaler i Høringsbrevet at:

«Planene skal behandles etter vannressursloven § 18 og vurderes etter vannressursloven §§ 8 og 10. NVE skal på bakgrunn av de beskrevne planer vurdere om tiltaket medfører skade eller ulempe av slik betydning for allmenne interesser, at det oppstår konsesjonsplikt.»

Kommunens høringsuttalelse her, omhandler kun det spørsmålet som NVE her reiser - om tiltaket vil kreve tillatelse (konsesjonsplikt), ikke hvorvidt konsesjon bør gis.

1.3 Kommunens syn - sammenfatning

Kommunen mener at tiltaket klart er konsesjonspliktig.

Søknaden som Hafslund har fremmet, gjelder en utbygging av et elvekraftverk med en kraftproduksjon på om lag 140 GWh, hvor det skal sprenges bort et ikke spesifisert, men et ekstraordinært høyt antall kubikkmeter masse. Det er etter kommunens syn åpenbart at en elvekraftutbygging i den størrelse det her er tale om er konsesjonspliktig. Konsesjon er nødvendig for at vassdragsmyndighetene kan sette vilkår og at berørte parter får de rettigheter de har krav på etter loven.

Etter kommunens syn gjengir NVE vurderingstemaet for konsesjonsplikt i vannressursloven feil. Vurderingen av tiltak til vannkraftutbygginger skal ikke følge de generelle reglene i vannressurslovenⁱ (vrl.) §§ 8 og 10, men særregelen i vrl. § 19 annet ledd. Dette følger både av lovens system, anerkjente tolkningsprinsipper (lex specialis) og uttalelser i forarbeidene.

Vannressursloven § 19 har slik ordlyd:

«Konsesjon til vannkraftutbygging som omfatter vassdragsreguleringer, gis etter reglene i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer når dette følger av dennes §§ 1 og 2. Loven her gjelder likevel for slike vassdragsreguleringer så langt det ikke er gjort unntak etter loven her eller er fastsatt særskilte regler i vassdragsreguleringsloven.

For elvekraftverk med midlere årsproduksjon over 40 GWh gjelder vassdragsreguleringsloven § 5 bokstav a-d og f, § 6 og § 8 første ledd i stedet for §§ 20 og 23-25 i loven her. For konsesjoner til slike elvekraftverk gjelder vassdragsreguleringsloven § 10 nr. 3, § 12 nr. 1-13, 16-20, 21 med unntak av tredje og fjerde ledd, § 16 nr. 1-3, § 19 og § 20 i stedet for §§ 26 og 27-29 i loven her. Hvis det for et elvekraftverk med midlere årsproduksjon over 40 GWh ikke er gitt konsesjon etter lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall mv., fastsettes konsesjonsavgifter etter reglene i dennes § 2 tredje ledd nr. 13.

For andre vannkraftanlegg gjelder loven her fullt ut, likevel slik at vassdragsreguleringsloven § 12 nr. 1 om byggefrister gjelder i stedet for § 27.» (understreket her).

Slik kommunen ser det fremgår det av denne bestemmelsens annet ledd at det for elvekraftverk over 40 GWh må søkes konsesjon etter de angitte bestemmelser i den gamle vassdragsreguleringslovenⁱⁱ. Vannkraftmyndighetene kan ikke sette en klar lovbestemmelse til side ved å beslutte at tiltaket ikke krever konsesjon etter den generelle bestemmelsen i vrl. § 8.

Kommunen gjør videre (subsidiært) gjeldende at NVE også gjengir vurderingstemaet i den generelle bestemmelsen i vrl § 8 for konsesjonsfrihet feil. I vrl. § 8 heter det:

«ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen, uten at det skjer i medhold av reglene i § 12 eller § 15, eller med konsesjon fra vassdragsmyndighetene».

Etter kommunens oppfatning er det omsøkte tiltaket konsesjonspliktig etter vrl. § 8. Det må være hevet over enhver tvil at tiltaket både kan og vil medføre en skade eller ulempe for allmenne interesser som det er verd å nevne. Det fremgår direkte av ordlyden at terskelen for konsesjonsplikt er lav. Av dette følger at tiltaket vil trenge konsesjon også om tiltaket vurderes etter bestemmelsen i vrl. § 8.

ⁱlov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8.

ⁱⁱ Lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer (vregl).

2 Nærmere om konsesjonspliktavurderingen

2.1 Særregelen for elvekraftverk med produksjon over 40 GWh - innledning

Det er kommunens syn at elvekraftverket Hafslund vil bygge i Vamma krever konsesjon.

Vannressursloven § 19 er en bestemmelse om lovvalg ved kraftutbygging i vassdrag. Hvorvidt vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven kommer til anvendelse beror i utgangspunktet på om utbyggingen innebærer en reguleringⁱⁱⁱ.

Første ledd i vrl. § 19 gir anvisning på at et tiltak som omfattes av den gamle *vassdragsreguleringsloven* (vregl.) §§ 1 og 2 skal konsesjonsbehandles etter nevnte lov. Av bestemmelsen fremgår det at vassdragsreguleringsloven fra 1917 går foran vannressursloven av 24. november 2000. Vurderingen av om tiltaket trenger konsesjon (konsesjonsplikt) skal skje etter vassdragsreguleringsloven alene, men bestemmelsene i vannressursloven kommer inn som et supplement dersom det ikke er gjort unntak i vannressursloven eller det er fastsatt særskilte regler i vassdragsreguleringsloven.

Annet ledd i vrl. § 19 er en spesialbestemmelse for elvekraftverk over en viss størrelse. Elvekraftverk omfattes i utgangspunktet ikke av vassdragsreguleringsloven, dersom utbyggingen ikke medfører en regulering. I vrl. § 19 annet ledd fremgår at enkelte nærmere angitte bestemmelser i vassdragsreguleringsloven likevel kommer til anvendelse på elvekraftverk som har midlere årsproduksjon over 40 GWh.

Omfattes tiltaket hverken av første eller annet ledd gjelder *vannressursloven* alene. Dette innebærer i så fall at spørsmålet om konsesjonsplikt må vurderes etter vrl. §§ 8 og 10.

2.2 Vannressursloven § 19 annet ledd – henvisningen til vassdragsreguleringslovens konsesjonsbestemmelser

Etter kommunens syn er det omsøkte tiltaket (elvekraftverk med en planlagt produksjon på 140 GWh) konsesjonspliktig etter vrl. § 19 annet ledd, hvor det i første setning heter:

«For elvekraftverk med midlere årsproduksjon over 40 GWh gjelder vassdragsreguleringsloven § 5 bokstav a-d og f,»

Bestemmelsene i vregl. § 5 som det vises til lyder slik:

ⁱⁱⁱ Med vassdragsreguleringer forstås anlegg eller tiltak til regulering av et vassdrags vannføring, herunder også utvidelse eller forandring av eldre reguleringsanlegg. Likt med vassdragsreguleringer regnes også anlegg eller arbeider til øking av vannføringen ved overføring av vann og pumping av vann til et høyereliggende magasin, jf. vregl. § 1 annet og tredje setning.

«Søknad om konsesjon til å utføre et reguleringsforetagende i henhold til denne lov skal sendes til vedkommende departement og i alminnelighet være ledsaget av:

- a. en fullstendig plan tillikemed fornødne maalinge, grundundersøkelser, forklaringer, tegninger, beregninger og omkostningsoverslag;*
- b. opgave over de fordele, som foretagendet antages at ville medføre, og over størrelsen av den vandkraft, som derved vil kunne tilveiebringes eller utnytted;*
- c. Søknaden skal vedlegges konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven kapittel 14.*
- d. for reguleringsdammer forslag til reglement for manøvreringen;*
- ...*
- f. opplysning om, at der har været git alle eiere av nedenfor liggende bruk og vandfald anledning til at ta del i foretagendet (jfr. § 9);»*

Bestemmelsen i vregl. § 5 flg. regulerer hva som må tas med i konsesjonssøknaden. Det forutsettes mao at det *skal* søkes konsesjon. Også vregl. §§ 6 og 8 første ledd inneholder bestemmelser som forutsetter konsesjonssøknad. Henvisningen i vrl. § 19 annet ledd til vregl. §§ 5, 6 og 8 første ledd kan vanskelig forstås på annen måte enn at konsesjonsmyndighetene ikke har anledning til å treffe vedtak om at tiltaket ikke er konsesjonspliktig for elvekraftverk over 40 GWh. Vassdragsmyndighetene må derfor for elvekraftverk med en midlere produksjon over 40 GWh enten treffe vedtak om å gi - eller å avslå - konsesjon etter endt konsesjonsbehandling.

Vannressursloven § 19 er en spesialbestemmelse for tiltak til vannkraftutbygging, som enten innebærer en regulering eller som har en midlere produksjon over 40 GWh. Vrl. § 8 er den generelle bestemmelsen for vurdering av tiltak i vassdraget – og gjelder ethvert tiltak, jf. ordlyden «vassdragstiltak». Kommunen gjør gjeldende at vrl. § 8 ikke kommer til anvendelse for tiltak som er omfattet av vrl. § 19 første og annet ledd, idet sistnevnte er en spesialbestemmelse. Det fremgår også av vrl. § 19 tredje ledd hvor det heter at vannressursloven får anvendelse fullt ut for *andre vannkraftanlegg*. Begrepet *andre vannkraftanlegg* står i motsetning til de vannkraftanlegg som er omhandlet av vrl. § 19 første eller andre ledd.

Å anvende vrl. § 8 i vurderingen av det omsøkte tiltaket vil innebære at vrl. § 19 oversees i sin helhet.

Det er ikke tvilsomt at det er tale om et elvekraftverk med en midlere produksjon over 40 GWh. Det vises til at det i Søknaden fremgår det at tiltaket bygges som et nytt eget kraftverk i elven. I Hafslund Produksjon AS' rapport punkt 2.4 angis estimert kraftproduksjon av det nye kraftverket til 140 GWh. Det følger da av ordlyden i vrl. § 19 annet ledd at Hafslund Produksjon AS er forpliktet til å innlevere søknad om konsesjon etter vregl. § 5 bokstav a – d og f. Når loven bestemmer at det skal innleveres en søknad om konsesjon, følger det av

lovens system at vassdragsmyndigheten må foreta en vurdering av hvorvidt det skal gis konsesjon eller ikke.

3 Vannressursloven § 19 annet ledd – forarbeidene

Dette fremgår også av forarbeidene til vannressursloven, jf NOU 1994:12 side 422, hvor det heter:

«Annet ledd omfatter elvekraftverk med midlere årsproduksjon over 40 GWh og avløser V § 106 nr. 4. For dem gis konsesjon i henhold til lovutkastet, men en rekke av vassdragsreguleringslovens regler vil gjelde for konsesjonsbehandlingen i stedet for lovutkastets egne regler. Det dreier seg om vregl. § 5 bokstav a-d og f, § 6, § 8 første ledd, § 10 nr. 3, § 12 nr. 1-13, §§ 16-20 og § 21 med unntak av tredje og fjerde ledd, § 16 nr. 1-3, § 19 og § 20, som vil gjelde i stedet for utk. §§ 21-24 og 26-28. Henvisningen til vregl. § 5 bokstav d er ny, men i samsvar med motivene til V § 106 nr. 4.» (Uthevet her).

Forarbeidende legger mao. til grunn at *elvekraftverk med midlere årsproduksjon over 40 GWh skal* konsesjonsbehandles. Henvisningen til vregl. § 12 nr 1-13, §§ 16-20 og 21 gir anvisning på hvilke vilkår som kan og skal (obligatoriske) settes for konsesjon.

Den tidligere lov 15. mars 1940 nr. 3 om vassdragene (vassdragsloven - (vl.)) § 106 nr. 4, som NOU 1994:12 viser til, lyder:

«Saker som gjelder utbygging av elvekraftverk, herunder overføringer av vann, med midlere årsproduksjon over 40 GWh skal behandles etter lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 nr. 17 § 5 litra a-c og f, § 6 og § 8 første ledd. Behandles en sak etter disse regler, gjelder samme lovs § 10 nr. 3, § 12 nr. 1-13, nr. 16-20, nr. 21, med unntak av tredje og fjerde ledd, § 16 nr. 1-3 og 5, § 19, § 20 og § 24 tilsvarende.»

Ordlyden her etterlater ikke tvil om at elvekraftverk med en produksjon over 40 GWh skal behandles etter de nærmere angitte reglene i vassdragsreguleringsloven.

Kommunen gjør gjeldende at verken någjeldende lov eller tidligere lov åpner for at vassdragsmyndighetene kan beslutte at nye utbyggingstiltak med en produksjon over 40 GWh ikke behøver å søke konsesjon. Et vedtak om konsesjonsfrihet vil være i strid med vrl. § 19 annet ledd.

At tiltaket er konsesjonspliktig betyr ikke at konsesjon ikke skal innvilges, men at det må gjennomføres en konsesjonsbehandling, at det må gjennomføre en konsekvensutredning og at konsesjon i tilfelle må gis på de vilkår som fremgår av bestemmelsen i vrl. § 19 annet ledd.

3.1 Vannressursloven § 8

3.1.1 Rettslig utgangspunkt

Utgangspunktet i norsk rett er at et hvert tiltak i vassdragene må ha konsesjon. Vrl. § 8 første ledd angir den *nedre grensen* for konsesjonsfrihet:

«Ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen, uten at det skjer i medhold av reglene i § 12 eller § 15, eller med konsesjon fra vassdragsmyndigheten.»

Ordlyden stiller beskjedne krav for konsesjonsplikt. Det kreves kun at tiltaket *kan* være til *nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser* i vassdraget eller sjøen, for at konsesjon er nødvendig.

Kriteriet *nevneverdig skade eller ulempe* ble foreslått i NOU 1994: 12. På side 170 heter:

*«I uttrykket «nevneverdig skade eller ulempe» ligger det også et visst krav til virkningens styrke. Loven bør inneholde et slikt krav for å unngå at vassdragsforvaltningen må befatte seg med **rene bagatellsaker**. Også her må det nærmere innhold av kravet overlates til praksis.»* (Uthevet her).

En utbygging av et elvekraftverk med en produksjon på om lag 140 GWh, hvor det også skal sprenges bort et ukjent antall kubikkmeter masse, kan ikke regnes for å falle inn under merkelappen *rene bagatellsaker*. Tvert i mot tilsier de samlede virkninger av tiltaket og sannsynligheten for at de inntreffer at tiltaket må konsesjonsøkes, jf NOU 1994:12 side 411:

«Avgrensningen av konsesjonsplikten må skje ut fra en samlet vurdering av skadevirkningenes størrelse og sannsynlighet for at de inntreer.»

Om hensynet til tiltakets påvirkning på biologisk mangfold uttaler utvalget på side 104 og 105:

«Til kommentaren fra fylkesmennene om at allmenne interesser, særlig biologisk mangfold bør verdsettes på likt nivå i alle vassdrag uavhengig av om vassdraget er vernet, vil departementet bemerke at hensynet til disse interessene vil veie tungt i vurderingen av konsesjonsplikten for alle typer vassdrag.»

I punkt 9.2.4 i Ot. prp. nr. 39 (1998-1999) uttaler departementet:

«Etter departementets vurdering bør bestemmelsen derfor innskrenkes slik at virkninger i nedbørfeltet ikke blir avgjørende for konsesjonsplikten. Det vil da bare være virkninger i vassdraget og i sjøen som kan utløse konsesjonsplikten, dvs. at lokaliseringen av virkningene vil være avgjørende. Selv med en slik innskrenkning antar departementet at det vil være få vassdragstiltak som vil falle utenfor konsesjonsplikten. (...)» (Understreket her).

3.1.2 Forvaltningspraksis

Kommunen er kjent med at konsesjonsmyndighetene i enkelte saker som gjelder utbygging av elvekraftverk har truffet vedtak om konsesjonsfrihet. Skiptvet kommune kan ikke se at det foreligger en praksis av et slikt volum eller varighet at den gir uttrykk for rettslig bindende norm.

Hafslunds planlagte tiltak i Vamma skiller seg dessuten fra tidligere saker om konsesjonsfrihet slik kommunen har forstått NVEs tidligere vedtak. Det synes det som at NVE tidligere har behandlet saker hvor vannet enten (i) har blitt ledet inntil eller tett inntil det gamle kraftverket i rørgate/ tunell til det nye anlegget eller (ii) hvor man har etablert et nytt kraftverk i eksisterende løp som tidligere har vært avstengt med dam.

Tiltaket som Hafslund planlegger skiller seg, i sin art fra det sistnevnte tilfellet (ii), hvor inngrepet i vannføringen blir minimal ettersom det da var tale om å slippe vann ned et allerede eksisterende vannløp som allerede var regulert. Hafslunds planlagte utbygging vil ikke være et kraftverk i eksisterende løp som tidligere har vært avstengt med dam. Det planlagte tiltaket skiller seg også vesentlig fra de tidligere sakene hvor ny tunell ble anlagt i direkte tilknytning til en eksisterende regulering ettersom det er tale om å lede vannet bort fra det tidligere kraftverket i et åpent elveleie.

Uavhengig av dette er det Skiptvet kommunes syn at tiltakene som nevnt skulle vært konsesjonsbehandlet.

4 Vurdering – Søknaden er mangelfull

4.1 Mangelfull søknad

Hafslund Produksjon AS har i rapportene som er vedlagt Søknaden verken angitt hvor mye masse som skal tas ut eller hvilke dimensjoner det nye elveleiet vil ha.

Kommunen gjør følgelig subsidiært gjeldende at det er et utilstrekkelig grunnlag for behandling av søknaden om konsesjonsfrihet.

Ut i fra prosjekttegnningene og tiltakets utforming med stup av ukjent høyde ned til det nyopprettede elveleiet er det også nødvendig at det foretas en risikovurdering og en vurdering

av behovet for sikringstiltak, særlig sett i sammenheng med at tiltaket opprettes i et populært turområde hvor allmenheten har tilgang.

Det åpnes i tillegg under Hafslund Produksjon AS' redegjørelse under punkt 2.7 for en alternativ plassering. Hvorvidt denne alternative plasseringen skal kunne benyttes skal etter redegjørelsen avgjøres av selskapet selv. Sett i sammenheng med tiltakets utforming gjør den mulige alternative plasseringen, som ikke har vært gjenstand for noen ytterligere redegjørelse eller undersøkelser, at det vil være helt uforsvarlig om vassdragsmyndighetene gir samtykke til at tiltaket er konsesjonsfritt.

4.2 Tiltaket er ingen bagatellsak

De planer som foreligger viser at det er tale om et tiltak av en dimensjon som ikke kan anses som en *bagatellsak*. Tiltaket er også planlagt i et område som av kommunen er definert som et verdifullt kulturmiljø^{iv}. Dette er et forhold som må tillegges avgjørende vekt i vurdering av spørsmålet om konsesjonsplikt.

Kommunen peker i denne forbindelse også på at det som i Norconsults rapport på side 17 er beskrevet som *eldre tippmasser* sannsynligvis er steinfyllingen etter utbyggingen fra 1914 og som etter kommunens syn, i lys av alderen, kan ha betydning som kulturminne.

4.3 Tiltaket kan føre til nevneverdig skade og ulempe på allmenne interesser

Tiltaket vil også kunne medføre raskere og hyppigere vannstandsvariasjoner enn det som er situasjonen i dag, noe som kan ha negative miljøkonsekvenser som erosjon, fiskedød osv.

Det er i Norconsults rapport vist til at de største og viktigste gyteområdene for laks ligger så nært som 300 meter fra det planlagte utløpet^v. Det er nærliggende at opprettelsen av et nytt utløp vil få betydning for gyteområdene for laks. Etter kommunens syn inneholder ikke konsekvensanalysen noen kvalifisert vurdering av endring av strømningsmønsteret, men kun generelle betraktninger om at endringen i strømningsmønsteret ikke vil påvirke fiskebestanden.

Der hvor utløpet er tenkt plassert, er det i dag en mye brukt fiskeplass. Plassen ligger der det nye utløpet er tenkt og vil, slik kommunen forstår planene, bli sprengt bort.

I Norconsult, Fagrapport Naturmiljø 1. oktober 2013 side 5 pekes det også på forholdet til den rødlista ålen i området:

^{iv} Hafslund Produksjon AS rapport av oktober 2013 punkt 4.1

^v Norconsult, Fagrapport Naturmiljø 1. oktober 2013 side 5

«I bakevjene bak tømmerrenene og odder mellom Strømnes og dagens kraftverk samler det seg mye ål sommer og høst. Disse mer eller mindre strømsvake partiene av elva er dermed leveområde for arten i den varme årstiden. I tiltakets influensområde er det flere slike partier som ålen rødlista som kritisk truet (CR), bruker til næringsøk. På bakgrunn av at området er leveområdet for den kritisk trua arten, vurderes influensområdet å ha stor verdi. Da det ikke forventes at artens leveområder forringes av tiltaket, vurderes konsekvensen for ål som ubetydelig.»

Det er uklart for kommunen hva som er grunnlaget for konklusjonen i siste setning, sammenholdt med den forutgående setningen i Norconsults fagrapport. Uttalelsene forstås som at området hvor den rødlista ålen oppholder seg og søker næring blir påvirket, men at det *ikke forventes* at leveområdene vil *forringes av tiltaket*.

Kommunen mener kravet til konsesjonsplikt klart er oppfylt, i og med at ålens leveområde utvilsomt blir påvirket. Hvorvidt dette er et forhold som skal tillegges betydning i en konsesjonsbehandling er et annet spørsmål. Poenget er at det nødvendig med en konsesjonsbehandling for å få avklart disse spørsmålene.

Det fremgår videre av rapporten fra Norconsult på side 15 at *området rundt inntaket [for det planlagte tiltaket] er nokså artsrikt*. Det følger av dette at det planlagte tiltaket utvilsomt *kan* føre til *nevneverdig* skade eller *ulempe* på noen *allmenne interesser i vassdraget*.

Det følger videre av beskrivelsen av det nye elveleiet i Norconsults rapport side 16 at *planområdet skal gå gjennom et parti bestående delvis av granskog, delvis av ung løvskog*. Dette forstås som at skogen ryddes bort og vil på grunn av tiltakets art ikke erstattes. Det følger også av dette at tiltaket vil ha *nevneverdig ulempe*.

Norconsult viser i sin rapport til at det i området tidligere er gjort observasjoner av både sterkt truede og nær truede fuglearter^{vi}. Det er også ved befaring *observert store mengder fiskemåke* i det påvirkede området, og *strandsnipe omtrent akkurat der hvor tiltaket er tenkt gjennomført*. Etter kommunens syn fremstår den avsluttende vurderingen nederst på side 18 i Norconsults rapport som motstridende med observasjonene som er gjort tidligere og det som må betegnes som betydelige observasjoner i et begrenset tidsrom som under befaringen.

Det synes som at Norconsult i konsekvensvurderingen utelukkende har vurdert konsekvensene for truede arter, eller nærtruede arter. Dette er etter loven en for snever innfallsvinkel. Vassdragsmyndighetene skal i sin vurdering av om et tiltak krever konsesjon se på tiltakets inngrep i området som helhet, jf ordlyden i vrl. § 8 - *nevneverdig [til] skade eller ulempe for noen allmenne interesser*.

^{vi} Norconsult, Fagrapport Naturmiljø 1. oktober 2013 side 18

4.4 Sprengning og infrastruktur – byggefase

Som påpekt over fremgår det av forarbeidene at *«bestemmelsen bør derfor innskrenkes slik at virkninger i nedbørfeltet ikke blir avgjørende for konsesjonsplikten. Det vil da bare være virkninger i vassdraget og i sjøen som kan utløse konsesjonsplikten, dvs. at lokaliseringen av virkningene vil være avgjørende. Selv med en slik innskrenkning antar departementet at det vil være få vassdragstiltak som vil falle utenfor konsesjonsplikten. (...)»* (Understreket her).

Av dette følger at anleggstrafikken i anleggsperioden i seg selv ikke er et relevant forhold, med mindre den har virkninger i vassdraget.

Kommunen opplyser likevel at den antar at anleggstrafikken vil kunne utgjøre en stor belastning på det lokale og regionale veinettet når blant annet et stort volum uttaksmasse skal transporteres bort. Riksvei 115 mellom Indre Øsfold/ Askim og Sarpsborg/ Fredrikstad vil kunne bli spesielt sterkt belastet og i ytterste konsekvens bli stengt i perioder.

Det kan heller ikke sees bort fra at sprengningsarbeidene vil kunne ha virkning for vassdraget, om ikke permanent, så under byggetiden. Dette er forhold som taler for at tiltaket kan føre til nevneverdig skade eller ulempe. Ved konsesjon kan myndighetene stille vilkår.

Ved siden av selve opprettelsen av elveleiet vil tiltaket innebære ytterligere inngrep i naturen ved at det må settes opp ny koblingsstasjon. Det legges også til grunn at det vil måtte trekkes kraftlinjer i forbindelse med tiltaket.

4.5 Økonomiske konsekvenser for berørte parter

Under punkt 6.10 i rapporten uttaler Hafslund Produksjon AS om de økonomiske konsekvensene at:

Skatter og avgifter knyttet til Vamma 12 vil bidra til å forbedre økonomi og tjenestetilbud i kommunen.

Denne uttalelsen fyller ikke kravene til hva som skal utredes når det gjelder hvilke økonomiske konsekvenser tiltaket vil føre til. Uttalelsen synes ikke å være resultat av en inngående utredning. Verken konsekvensen for prisen for eksisterende konsesjonskraft, kommunenes rett på konsesjonsavgift eller konsekvensen for kommunens skatteinntekter er berørt.

Slik kommunen ser det vil konsekvensen av å unnta tiltaket fra konsesjonsplikt, noe kommunen mener vil være i strid med vrl. § 19 annet ledd, være at kommunen ikke vil få tilkjent det obligatoriske vilkåret om konsesjonsavgifter. Etter kommunens foreløpige beregninger er det også slik at tiltaket ikke vil gi økte inntekter, men at kommunene i stedet risikerer at tiltaket påvirke kommuneøkonomien i negativ retning.

5 Oppsummering

Kommunen mener at det følger av vrl. § 19 annet ledd at tiltaket er konsesjonspliktig og at konsesjonsbehandlingen skal følge de angitte reglene i vassdragsreguleringsloven. Det følger av vrl. § 19 annet ledd at kommunen er gitt obligatoriske rettigheter etter reglene i vassdragsreguleringsloven, § 12 nr. 1-13. Når konsesjonsplikt følger av klar lovregel kan ikke vassdragsmyndighetene fritta tiltaket for konsesjonsplikt under henvisning til den generelle bestemmelsen i vrl. § 8.

Videre gjør kommunen gjeldende at tiltaket uansett må ansees konsesjonspliktig etter vrl. § 8. På bakgrunn av selve beskrivelsen av tiltaket og dets påvirkning på naturen i området slik den er beskrevet av Norconsult og Hafslund Produksjon AS, er det klart at tiltaket *«kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen.»*

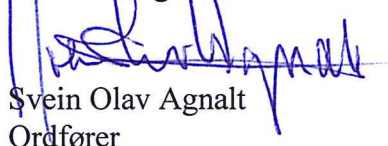
Tiltaket vil finne sted i et område hvor det fremstår som sannsynlig med negative konsekvenser både for truet og nær truet fisk og fugl. De rapporter som foreligger viser også at det er behov for ytterligere utredninger som konsekvensutredning etter vassdragsreguleringsloven forutsetter, slik at man får satt de nødvendige vilkår om manøvreringsreglement, miljøpålegg og kompensasjonsordninger som fremgår av konsesjonslovgivningen.

Kommunen vil avslutningsvis påpeke at det fremstår som lite konsekvent om det foreliggende tiltaket ikke skulle være konsesjonspliktig, mens småkraftverk og minikraftverk gjennomgående underlegges konsesjonsbehandling.

Slik kommunen ser det vil en beslutning om at tiltaket er konsesjonsfritt innebære et brudd på lovgivers forutsetning for konsesjonslovene om at inngrep først skal skje etter det er foretatt betryggende konsekvensutredninger av tiltakets påvirkning. Den mulighet vassdragsmyndighetene er gitt for å innrømme konsesjonsfrihet for rene bagatellsaker – er ikke ment for tiltak av en størrelse og dimensjon som her. Konsesjonsfrihet i slike saker vil i stedet undergrave lovgivers målsetning og muligheter for å pålegge vilkår, og sette til side lokalsamfunnets lovmessige krav på en andel av den verdiskapning som tiltaket til medføre.

Avslutningsvis ber kommunen om et møte med NVE for å kunne redegjøre nærmere for sine synspunkt om konsesjonsplikt.

Med vennlig hilsen

Svein Olav Agnalt
Ordfører

Askim kommune, Postboks 2003, 1802 Askim